ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรผู้เลี้ยงอิสระ จังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

ชื่อผู้เขียน นาย ธวัชชัย ศุภดิษฐ์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.นรินทร์ชัย	พัฒนพงศา	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วราภา	คุณาพร	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุชน	ตั้งทวีวิพัฒน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดุษฎี	ณ ลำปาง	กรรมการ

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน รวมทั้งศึกษาถึงการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อ ในเรื่องการเลือกใช้พันธุ์ไก่ที่มีคุณภาพ การใช้อาหารไก่ที่ถูกสัดส่วนและมีคุณภาพ การจัดการเลี้ยงดู และความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานในด้านการศึกษา รายได้ ประสบการณ์การเลี้ยง ขนาดฟาร์ม โอกาสในการได้รับคำแนะนำทางวิชาการ กับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อ ตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระในเขตพื้นที่ดังกล่าว

กลุ่มเป้าหมายที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน จำนวน 32 ราย ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในปี 2538 และวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการวิจัยปรากฏว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น มีอายุเฉลี่ย 42.7 ปี ประสบการณ์การเลี้ยงไก่เฉลี่ย 6.3 ปี รายได้เฉลี่ยในปี 2537 โดยไม่หักรายจ่ายเท่ากับ 1.98 ล้านบาท เกษตรกรผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระ ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจเป็นฟาร์มขนาดเล็กมีไก่เนื้อในฟาร์มน้อยกว่า 5,000 ตัว ส่วนใหญ่พันธุ์ไก่ที่นำเข้ามาเลี้ยงเป็นของบริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ โดยเกษตรกรได้รับความรู้ด้านการเลี้ยงจากเอกสารสิ่งพิมพ์มากที่สุด ส่วนการได้รับความรู้จากการได้รับคำแนะนำเฉลี่ย 1.72 ครั้งต่อเดือน แรงงานที่ใช้ในการทำฟาร์มส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครอบครัว จำนวน 2 คน โดยใช้แรงงานจ้างน้อยมาก เมื่อรวมแรงงานที่ใช้ทั้งหมดในฟาร์มทั้งแรงงานจากครอบครัวและแรงงานจ้างเฉลี่ย 3.12 คน อาชีพเสริมอื่นนอกเหนือจากการเลี้ยงไก่เนื้อส่วนใหญ่ได้แก่อาชีพค้าขาย

การยอมรับเทคโนโลยีในการเลี้ยงไก่ เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับปานกลาง ยกเว้น 4 ประเด็นต่อไปนี้คือด้านการทราบชื่อพันธุ์ไก่ที่นำมาเลี้ยง การใช้ยาฆ่าเชื้อในโรงเรือน การใช้ยาหลังจากที่ไก่แสดงอาการป่วย การจัดการเมื่อมีไก่ตายในฟาร์ม มีการยอมรับเทคโนโลยีในระดับสูง ส่วนเทคโนโลยีที่มีการยอมรับในระดับต่ำ ได้แก่การสร้างโรงเรือน ความหนาแน่นของไก่ที่เลี้ยงต่อพื้นที่ การใช้พัดลมช่วยในการระบายอากาศ นอกจากนี้ยังมีเทคโนโลยีที่เกษตรกรไม่ยอมรับที่จะนำไปปฏิบัติเลย ได้แก่ความรู้เกี่ยวกับการผสมอาหารสัตว์

ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพพื้นฐานในเรื่อง การศึกษา ประสบการณ์ รายได้ ขนาดของฟาร์ม โอกาสในการได้รับคำแนะนำด้านวิชาการ กับการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อจากการพิสูจน์สมมติฐาน พบว่าสมมติฐานที่มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยี คือระดับการศึกษา และโอกาสในการได้รับคำแนะนำด้านวิชาการ ผู้เลี้ยงไก่เนื้อประเภทอิสระที่มีสภาพพื้นฐานดังกล่าวข้างต้นต่างกันจะมีการยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อต่างกันเป็นอย่างมาก ส่วนสมมติฐานที่ถูกปฏิเสธ ได้แก่ประสบการณ์ รายได้ ขนาดของฟาร์ม

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สำหรับปัญหาและอุปสรรค พบว่าเกษตรกรร้อยละ 90 มีปัญหาในการทำฟาร์ม โดยปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุดคือปัญหาด้านการป้องกันโรค ถึงแม้เกษตรกรจะมีการยอมรับเทคโนโลยีด้านการใช้ยาฆ่าเชื้อและยารักษาโรคในระดับสูงก็ตาม สาเหตุของปัญหาเนื่องมาจากการวินิจฉัยโรคของเกษตรกรไม่ดีพอและมีการใช้ยาไม่ตรงกับโรคที่ไก่เป็น ปัญหาที่เกษตรกรพบว่ามีความสำคัญระดับรองลงไปคือปัญหาด้านพันธุ์ไก่และด้านแรงงาน ซึ่งปัญหาด้านพันธุ์ไก่ที่เกษตรกรพบคือความไม่สม่ำเสมอของลูกไก่ ส่วนปัญหาด้านแรงงานที่เกษตรกรพบคือการขาดแคลนแรงงาน รวมทั้งแรงงานไม่มีคุณภาพ ซึ่งมีสาเหตุมาจากแรงงานมีความต้องการทำงานในภาคอุตสาหกรรมเพราะมีรายได้สูงกว่า

สำหรับข้อเสนอแนะของเกษตรกรส่วนใหญ่ ต้องการให้รัฐเข้ามาควบคุมผู้ผลิตอาหารอาหารสัตว์ในด้านราคาอาหารให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยมีว่า ควรสนับสนุนและส่งเสริมสภาพพื้นฐานของเกษตรกรด้านการศึกษาให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มสูงขึ้น(อาจโดยการศึกษานอกระบบ เช่นการศึกษานอกโรงเรียน) เพราะจะส่งผลให้การยอมรับเทคโนโลยีการเลี้ยงไก่เนื้อของเกษตรกรสูงตามไปด้วย รวมทั้งให้เกษตรกรมีโอกาสในการได้รับคำแนะนำด้านการเลี้ยงบ่อยครั้งขึ้น ทั้งจากหน่วยงานของภาครัฐและของเอกชน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Independent Research Title The Adoption of Broiler Production Technology among Independent Farmers in Chiang Mai and Lamphun Provinces.

Author Mr. Tawadchai Suppadit

M.Sc. (Agriculture) Agricultural Extension

Examining Committee

Assoc. Prof. Dr.Narinchai	Patanapongsa	Chairman
Assist.Prof. Warapa	Kunaporn	Member
Assist.Prof. Suchon	Tangtaweewipat	Member
Assist.Prof. Dusdee	Nalampang	Member

Abstract

The objective of this study was to study the background of independent broiler farmers in Chiang Mai and Lamphun provinces , and the adoption of broiler production technology about the selection or using high quality broiler breed , high quality animal feed and feeding , husbandry strategy. The study also represent the relationship of independent broiler farmers education background , income , animal husbandry experience , farm size and chance of receiving knowledge of broiler production technology. And also the problems and suggestion of independent farmers in these areas.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

A survey was conducted during 1995 in which 32 respondents were interviewed. The data were subjected to statistical analysis for percentage , mean , standard deviation , t-test and Pearson Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the study showed that the respondents are female more than male with an elementary school education , age average is 42.7 years old and have 6.3 years of broiler production experience. The total net cash farm income (excluding farm expense) earned about 1.98 million baht in 1994. In general , the independent broiler farmers owned a small size farm which was less than 5,000 birds per farm and obtained one-day old commercial stain chicks from Charoen Pokphand Group. The results capture the scenario that the broiler farmers acquired the animal husbandry technology from printed materials. The farmers met the technical service personnel and got the broiler production consultation about 1.72 time per month. The total labour require to take care the farm was 3.12 persons per farm. The addition carrer beside broiler production was commerce.

From the field evaluation , the broiler farmers had the medium level of the adoption of the broiler production technology. The farmer had the high level of adoption for knowing the name of

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

broiler breed , using animal house disinfectants , medication treatment after bird sickness and bird mortality management. The housing design , bird density and air ventilation were received only low level of the adoption. And there was no adoption of the animal feed mixing.

Many variables were tested , the relationship of education background , experience , income , farm size and chance of receiving technology transfer and the adoption of the broiler production technology. It was found that the education brackground and chance of receiving the technology transfer are related to factors of the farmer adoption. There were no other differences due to farmer income , experience and farm size and the technology transfer adoption.

From the problems and constraints in broiler production , it was found that 90 percent of the farmers have some problems in production. Most of the problems are disease control although the farmers have received technology in using disinfectant and antibiotic in high level , but the farmers do not have knowledge in diagnosis and using antibiotic. Furthermore , the problems of broiler breed and labour are also important. The problems of broiler breed are the unbalance and counterfeit birds. And the problems of labour are the

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

labour shortage and quality of the labours. Because of the labours want to work in industrial sector with they can earn high income.

Most of the broiler farmers suggested that the government should put more emphasis on solving problems especially the price of the compound feed.

The researcher suggest for farmers to get higher education in order for the farmers to adopt the broiler production technology. Finally, independent farmers should have more chance in receiving broiler production technology from both the government and private sector.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved